

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudcem JUDr. Martinem Láníčkem ve věci

žalobkyně: **M. R. K.**
zastoupena advokátem JUDr. Tomášem Chlebikem
sídlem Stavbařů 2202/34, 734 01 Karviná - Mizerov

proti
žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**
sídlem Křížová 25, 225 08 Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 28. května 2020, č. j. X, ve věci invalidního důchodu

takto:

- I. Žaloba se **zamítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobkyně byla od roku 2017 příjemcem invalidního důchodu. Žalovaná rozhodnutím ze dne 6. 3. 2020 žalobkyni s účinností od 8. 4. 2020 invalidní důchod odejmula s odůvodněním, že podle posudku OSSZ Karviná ze dne 24. 2. 2020 poklesla její pracovní schopnost pouze o 30 %. Proti tomuto rozhodnutí podala žalobkyně námitky, které žalovaná rozhodnutím identifikovaným v záhlaví tohoto rozsudku (dále též „napadené

rozhodnutí“) zamítla a prvostupňové rozhodnutí potvrdila s odkazem na posudek ze dne 14. 5. 2020, podle kterého žalobkyně není invalidní.

2. Proti napadenému rozhodnutí podala žalobkyně ke Krajskému soudu v Ostravě (dále též „krajský soud“) včasnou žalobu, ve které namítala, že žalovaná odůvodnila zamítnutí jejích námitek ryze formalistickým odkazem na skutková zjištění z předchozích fází řízení a konstatováním, že posuzovaná a její zdravotní stav není podřaditelný pod žádný stupeň invalidity. Ke svému zdravotnímu stavu žalobkyně uvedla, že ani TEP (totální endoprotéza – pozn. soudu) pravého kolenního kloubu jí nepřinesla úlevu a její pracovní potenciál nedosahuje ani zlomku toho, co byla schopna prezentovat z hlediska pracovního potenciálu v době před nástupem zdravotních obtíží, které jsou příčinou jejího současného stavu. Žalobkyně navíc utrpěla v mezidobí další úraz již dříve postiženého kolene, což posudkový lékař okomentoval pouze tak, že koleno bylo léčeno a o případném dopadu nového úrazu na nedoléčený kloub nelze zjistit nic. Pokud bylo zjištěno pracovní omezení spočívající ve vyloučení práce fyzicky namáhavé například se zvedáním a přenášením těžkých břemen, s nutností dlouhodobých pochůzek obzvláště v nerovném terénu, práce v kleče a v dřepu, pak je třeba konstatovat, že žalobkyně je vyloučena z výkonu dosavadního povolání, protože jeho výkon není většinou ničím jiným, než realizací popisovaných pohybů a úkonů. Posudkový lékař se těmito aspekty nezabýval, posudek je odtržen od reality do té míry, že zdravotní stav nijak nepopisuje a nehodnotí, pouze konstatuje nenaplnění podmínek pro invalidní důchod. Z rozhodnutí neplyne, v čem spočívají změny skutkových okolností, o které snad správní orgán opírá posouzení změny stupně invalidního důchodu. Rozhodnutí žalované tak podle žalobkyně neodpovídá § 68 odst. 3 zákona číslo 500/2004 Sb. (správní řád).
3. Žalovaná navrhla zamítnutí žaloby. Poukázala na skutečnosti, ze kterých se podle § 39 odst. 4 zákona číslo 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o důchodovém pojištění“), vychází při určování poklesu pracovní schopnosti pojištěnce s tím, že v otázce posouzení nároku na dávku důchodového pojištění podmíněnou dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem je žalovaná ve správním řízení vázána posudkem lékaře okresní správy sociálního zabezpečení a v rámci řízení o námitkách pak posudkem svého lékaře. Podle posudku o invaliditě Okresní správy sociálního zabezpečení Karviná ze dne 24. 2. 2020 není žalobkyně invalidní a tento posudkový závěr byl potvrzen i posudkem o invaliditě žalované ze dne 14. 5. 2020. Protože invalidita je jednou z nutných podmínek pro vznik nároku na invalidní důchod, nemohla žalovaná námitkám žalobkyně vyhovět a invalidní důchod jí přiznat. S ohledem na žalobní námitky navrhla důkaz posudkem posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí (PK MPSV).
4. Krajský soud po zjištění, že žalobní návrh je včasný a věcně projednatelný, přezkoumal napadené rozhodnutí v souladu s § 75 odst. 2 zákona číslo 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále též „s. ř. s.“), v mezích žalobních bodů, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu v době rozhodování žalované, tedy ke dni 28. 5. 2020 (§ 75 odst. 1 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
5. Ze správního (dávkového) spisu krajský soud zjistil, že žalobkyni byl rozhodnutím žalované ze dne 17. 5. 2017 přiznán invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně, neboť podle posudku OSSZ Karviná ze dne 27. 3. 2017 poklesla její pracovní schopnost z důvodu

dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu o 35 %. Rozhodující příčinou tohoto dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně byl podle uvedeného posudku stav po parciální totální endoprotéze pravého (dx.) kolenního kloubu v říjnu 2016, což posuzující lékařka podřadila pod položku 8b) kapitoly XV, odd. B přílohy k vyhlášce číslo 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity (dále též „vyhláška o posuzování invalidity“). Z procentního rozpětí 30 % až 40 % stanovila posudková lékařka pokles pracovní schopnosti žalobkyně ve střední hodnotě pro relativně krátký odstup od operace a dosud ne plnou pohyblivost. Vznik invalidity žalobkyně byl určen ke dni 2. 3. 2017 a kontrolní lékařská prohlídka stanovena na říjen 2017 s tím, že s dalším odstupem od operace se očekává zlepšení zdravotního stavu. Se shodným výsledkem ohledně diagnózy a míry poklesu pracovní schopnosti skončilo posouzení žalobkyně v únoru 2018 (viz posudek OSSZ Karviná ze dne 21. 2. 2018). Při kontrole dne 24. 2. 2020 konstatovala lékařka OSSZ Karviná v posudku z téhož dne, že za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně považuje nadále stav po parciální TEP pravého (dx.) kolenního kloubu ze dne 26. 10. 2016 a dále stav po distorzi stejného kolenního kloubu ze dne 9. 12. 2019 s tím, že od posledního posouzení v únoru 2018 došlo ke stabilizaci zdravotního stavu a k jeho zlepšení. Uvedená postižení podřadila lékařka pod kapitolu XIII., odd. B, položku 8b) přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity a míru poklesu pracovní schopnosti určila na spodní hranici 30 %. V návaznosti na posudek žalovaná rozhodnutím ze dne 6. 3. 2020 odejmula žalobkyni invalidní důchodu s účinností od 8. 4. 2020. Proti rozhodnutí o odejmutí invalidního důchodu podala žalobkyně námitky. Pro účely námitkového řízení byla žalobkyně posouzena lékařkou žalované. Lékařka žalované ve shodě s lékařkou OSSZ Karviná konstatovala, že rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně je stav po parciální TEP pravého kolenního kloubu s tím, že funkce operovaného kolenního kloubu je lehce snížena - jde o lehkou poruchu a toto zdravotní postižení žalobkyně podřadila pod kapitolu XV, odd. B, pol. 8a) přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity s mírou poklesu pracovní schopnosti 15 %. Datum zániku invalidity žalobkyně stanovila lékařka žalované na 24. 2. 2020. Posuzující lékařka se rovněž vyjádřila k posouzení žalobkyně v březnu 2017 s tím, že v té době se jednalo o správné posouzení vzhledem k relativně krátké době od provedené operace, oproti tomu posouzení v únoru 2018 již považuje za nadhodnocené. V současné době je přes úraz na operovanémoleni stav zklidněn s návratem předchozí funkční schopnosti – lehké poruchy.

6. Krajský soud doplnil dokazování posudkem příslušné PK MPSV v Ostravě ze dne 25. 11. 2020, ze kterého zjistil, že komise zasedala ve složení předseda komise, další lékař s odborností ortopedie a tajemnice. Podle posudkového závěru komise byl k datu napadeného rozhodnutí rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně nadále stav po parciální TEP pravého kolenního kloubu s tím, že funkce operovaného kolenního kloubu je lehce snížena a jde o lehkou poruchu. Uvedené postižení podřadila posudková komise ve shodě s lékařkou žalované pod kapitolu XV., odd. B, položky 8a) přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity a míru poklesu pracovní schopnosti stanovila rovněž shodně na 15 %. Ve shodě s lékařkou žalované posudková komise konstatovala, že při posouzení v březnu 2017 šlo o správné hodnocení funkčního stavu na pravém kolenním kloubu vzhledem k relativně krátké době od provedené operace, ale k nadhodnocení zdravotního stavu došlo v únoru 2018. K úrazu kolene z prosince 2019

(12/2019) posudková komise v posudku uvedla, že úraz neměl a nemá zásadní vliv na funkci kolenního kloubu a došlo k návratu předchozí funkční schopnosti. Žalobkyně je podle posudkového závěru schopna se zapojit do pracovního procesu se sníženými nároky na fyzickou zdatnost. Pracovní omezení spočívá ve vyloučení práce fyzicky namáhavé (např. se zvedáním a přenášením těžkých břemen, s nutností dlouhých pochůzek obzvláště po nerovném terénu, práce v kleče a v dřepu). Schopnost využít dosažené vzdělání, zkušenosti a znalosti jsou zachovány, zachována je taktéž schopnost rekvalifikace. Žalobkyně k datu vydání napadeného rozhodnutí nebyla podle posudkového závěru invalidní, jelikož se nejednalo o pokles její pracovní schopnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nejméně o 35 %, ale pouze o 15 %. Krajský soud po projednání věci dne 25. 1. 2021 rozhodl o doplnění dokazování o srovnávací posudek jiné posudkové komise. PK MPSV v Brně ve složení předsedy komise, dalšího lékaře s odborností ortopedie a tajemnice dospěla v posudku ze dne 17. 8. 2021 ke shodnému závěru co do diagnózy, kvalifikace a míry poklesu pracovní schopnosti jako posudková komise MPSV ČR v Ostravě v posudku ze dne 25. 11. 2020.

7. Předmětem soudního přezkumu je správní rozhodnutí, kterým byl ve spojení s prvostupňovým rozhodnutím žalobkyni pravomocně odejmut invalidní důchod.
8. Podle § 38 zákona o důchodovém pojištění má pojištěnec nárok na invalidní důchod, jestliže nedosáhl věku 65 let a stal se a) invalidním a získal potřebnou dobu pojištění, pokud nesplnil ke dni vzniku invalidity podmínky nároku na starobní důchod podle § 29, popřípadě, byl-li přiznán starobní důchod podle § 31, pokud nedosáhl důchodového věku, nebo b) invalidním následkem pracovního úrazu.
9. Podle § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění je pojištěnec invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %.
10. Z podmínek pro vznik nároku na invalidní důchod stanovených v § 38 a § 39 zákona o důchodovém pojištění byl v přezkoumávaném správním řízení, jakož i v navazujícím soudním řízení, veden spor výhradně ohledně invalidity žalobkyně. Závěr o invaliditě žadatele o invalidní důchod je vázán na posouzení jeho zdravotního stavu a míry poklesu pracovní schopnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, což je věcí odborně medicínskou, k níž nemá příslušný správní orgán ani soud potřebné odborné znalosti, a proto se vždy obrací k subjektům, které jimi disponují, aby se k těmto otázkám vyjádřily. Pro účely správního řízení jsou těmito subjekty posudkoví lékaři okresní správy sociálního zabezpečení a žalované (§ 8 odst. 1 a 9 zákona číslo 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení) a pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění pak posuzuje zdravotní stav a pracovní schopnost fyzických osob podle § 4 odst. 2 téhož zákona Ministerstvo práce a sociálních věcí, které za tím účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise. Jednotlivé posudky, včetně posudku PK MPSV doplněného pro účely soudního řízení, pak správní soud hodnotí jako každý jiný důkaz podle zásad upravených v § 77 odst. 2 s. ř. s., avšak s ohledem na mimořádný význam v tomto řízení bývá právě posudek PK MPSV zpravidla důkazem rozhodujícím v případech, kdy z hlediska své celistvosti a přesvědčivosti nevzbuzuje žádných pochyb, a nejsou-li tu ani žádné jiné skutečnosti nebo důkazy, kterými by správnost posudku mohla být zpochybněna.

11. Krajský soud po posouzení listin ze správního spisu ve spojení s posudky obou posudkových komisí MPSV dospěl k závěru, že žalobkyně invalidní není a závěr žalované je správný. Uvedený závěr vyplývá ze všech 4 posudků, které byly v průběhu přezkoumávaného správního a navazujícího soudního řízení vyhotoveny, přičemž s výjimkou posudku OSSZ Karviná ze dne 24. 2. 2020 se zbývající 3 posudky shodují nejen co do diagnózy rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého stavu žalobkyně, ale i co do její kvalifikace podle přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity a taky ohledně procentní míry poklesu pracovní schopnosti žalobkyně. Za stěžejní důkaz přitom považuje krajský soud posudek PK MPSV v Ostravě ze dne 25. 11. 2020. Posudková komise zasedala v řádném složení podle § 16b zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení a přes stručnost posudku a jeho značnou odbornou terminologii lze seznat splnění jeho základních obsahových náležitostí. V posuzované věci přitom v zásadě nebyl spor o tom, že rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně je stav pravého kolenního kloubu po jeho totální endoprotéze v roce 2016, u kterého navíc došlo v prosinci 2019 k dalšímu poškození v důsledku úrazu žalobkyně. V příloze vyhlášky o posuzování invalidity jsou endoprotézy na dolních končetinách a kolenním kloubu uvedeny v kapitole XV., odd. B, pol. 8, v jejímž rámci se dále rozlišuje, zda se jedná o poruchy lehké, středně těžké nebo těžké. V přezkoumávané věci byla žalobkyně shledána invalidní v prvním stupni v únoru 2017, přičemž lékařka OSSZ již v té době odůvodnila stanovení vyšší míry poklesu pracovní schopnosti (pol. 8b – středně těžké poruchy) žalobkyně relativně krátkým odstupem od operace a dosud ne plnou pohyblivostí. I v posudku z roku 2107 je přitom konstatováno očekávání zlepšení zdravotního stavu žalobkyně. Následně v posudcích z roku 2020 bylo shledáno, že funkce operovaného kolenního kloubu je jen lehce snížena a jde o lehkou poruchu. Takové závěry považuje krajský soud sice za velmi stručné, ale přezkoumatelné a srozumitelné, a to i z hlediska změny posudkových závěrů oproti roku 2017. Stejně tak v soudním přezkumu ob stojí stručný závěr PK MPSV v Ostravě, která s odkazem na lékařskou dokumentaci konstatovala, že úraz kolene (12/2019) neměl a i nyní nemá zásadní vliv na funkci kolenního kloubu a došlo k návratu předchozí funkční schopnosti. Pokud existovaly nějaké pochybnosti o správnosti posudkových závěrů lékaře žalované a PK MPSV v Ostravě, tak ty byly rozptýleny srovnávacím posudkem PK MPSV v Brně.
12. K námitkám žalobkyně krajský soud zdůrazňuje, že pro závěr o existenci invalidity nejsou rozhodující její subjektivní představy o snížení pracovního potenciálu (jakkoliv krajský soud nijak nezlehčuje a nebagatelizuje potíže žalobkyně), ale posouzení míry poklesu pracovní schopnosti příslušným posudkovým lékařem (komisí) podle kritérií nastavených vyhláškou o posuzování invalidity. Jak již bylo uvedeno výše, tak mezi účastníky není sporné, že žalobkyně trpí dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem s vlivem na pokles její pracovní schopnosti, jakož i jaká je jeho rozhodující příčina. Sporná byla míra poklesu její pracovní schopnosti a s tím spojená existence invalidity. Ta však vyplývá z podřazení zjištěné rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně pod příslušné ustanovení vyhlášky o posuzování invalidity (její přílohy), které soud zásadně nepřezkoumává, ale vychází z posudku příslušné posudkové komise, ledaže by se jednalo o zcela evidentní, i laikovi zřejmou vadu, kterou krajský soud v posuzované věci neshledal (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 5. 2013, č. j. 6 Ads 11/2013 – 20).

13. Krajský soud dodává, že neshledal důvod doplňovat dokazování posudkem znalce, jak navrhovala žalobkyně, což je postup v řízení o invalidním důchodu (resp. o přezkoumání správního rozhodnutí ve věci invalidního důchodu) zcela výjimečný a vyhrazený pouze pro případy, kdy i po doplnění dokazování posudkem příslušné posudkové komise zůstaly pochybnosti o zdravotním stavu, případně o jiných skutečnostech rozhodných pro nárok na invalidní důchod vyžadujících odborné posouzení, což se v nyní souzené věci nestalo (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 10. 2013, č. j. 3 Ads 116/2012 – 24). Důvodem pro takový postup nebyly ani aktuální lékařské (propouštěcí) zprávy ze dne 9. 9. 2021 a 16. 9. 2021, ve kterých krajský soud neshledal nic, co by vylučovalo či zpochybňovalo posudkové závěry uvedené shora.
14. Krajský soud uzavírá, že žalobu shledal jako nedůvodnou, a protože v napadeném rozhodnutí, ani v řízení předcházejícím jeho vydání, nezjistil ani žádnou vadu s negativním vlivem na zákonnost rozhodnutí, ke které by byl povinen přihlédnout z úřední povinnosti, žalobu podle § 78 odst. 7 s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.
15. Krajský soud dále rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, protože v řízení neúspěšná žalobkyně takové právo podle § 60 odst. 1 s. ř. s. nemá a ani procesně úspěšné žalované jej v tomto typu řízení nelze podle § 60 odst. 2 s. ř. s. přiznat.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od doručení tohoto rozhodnutí k Nejvyššímu správnímu soudu.

Ostrava 27. září 2021

JUDr. Martin Láníček
samosoudce